datud A. Nieländer'i muusikak-iga 1922), hiljemini (1925) selle järeletulija, Tartu konservat. dir. ja ülalpidaja (ühes A. Nieländeriga) 1919—27; Üliõpilaskonna segakoori juh. 1921—25, tegi kooriga ringreise Lätti ja Soome; „Estoonia" Muusikaosak. koorijuht 1924. a-st; „Estoonia" teatri muusikajuht ja sümfooniakontsertide juh. 1925. a-st; Tall. konservat. vanem õp. spetsiaalinstrumentatsiooni ja keskk. laulu- ja muusikaõpetajate ettevalmist. alal 1925. a-st; prof. seals. 1928. a-st; E. Lauljate Liidu „Muusikalehe" toimetajaks 1924 ja 1927—28; E. Lauljate Liidu esim. 1929—30. — Juhatas Tartu laulupidu 1926 ja 1930, Sakalamaa laulupidu Viljandis 1927 ja Eesti-Läti laulupidu Valgas 1927 ja 1929; segakooride üldjuht IX üldlaulupeol Tall. 1928. — Tema helitöist on trükis ilmunud: *Kodu rajalt* (1919), *Laulik* (1923), *Lume sees* (1923), *Eesti laul* (1924, koos V. Tamman'iga), *Laste laul* I—II (1925—26, koos V. Tamman'iga), *Viis laulu segakoorile* (1925) *Lapsepõlve mälestused* (1926), laule „Sireen'i", „Helikunna" ja „Muusikalehe" noodilisas, Tartu, Paide, Rakvere ja IX üldlaulupeo kogudes; kultuurkapitali poolt omandati kantaat *Kodumaa* ja klaverisonaat; käsikirjades sega-, mees-, nais- ja lastekoori ning soololaule kui ka orkestritöid; avaldanud veel raamatu *Muusikalised kirjad* (1921) ja muusikaarvustisi „Post." j. m. — Alal. asuk.: Tall.

† 26. XI 1982 Stockh.

ABEL, Roland, kaupmees. Sünd. 21. I 1904 Kanepis Võrum.; vanemad — tisler Morits A. ja Emma (Haak); abielus Helle Ferchen'iga 1929. a-st. — Õppis Vana-Piigandi v.-k., Kanepi klk.-k., Tartu kaub.-k. 1919; täiendus iseõppijana. — Raamatu- ja segakaupl. omanik Kanepis. — Tegev mitme Kanepi s-i juhatuses. — „Post." ja „Võru Teataja" kaastööline. — Polit.: rahvaerak. — Alal. asuk.: Kanepi.

ABEN, Karl (Karp), õpetaja. Sünd. 23. IX 1896 Beja (end. Kolbergi) v. Aluuksne (Marienburi) lähedal Lätis; vanemad — põlluharijad Jaan A. ja Helene (Saar); abielus Marie Paaver'iga 1923. a-st. — Õppis Aluuksne ap. õig. kirikuk. 1906—11, Volmari õp.-sem. 1914—18, Pihkva kõrgem. pedag.-k. 1918, vabakuulajana Tartu ülik. filos.-teadusk. 1920—25. — Juh. Aluuksne eesti k. 1919; võttis osa Vabadussõjast; õp. Tartu l. algk. 1920. a-st. — Juhatas Tartu lastepidudel üldkoore 1925, 1928, 1930. — Avaldanud luuletiskogu *Helisev vaikus* (1925) ja rea kasvatusteaduslikke ja kirjandussisulisi artikleid (eriti läti alalt) „E. Kirj.", „Kasvatuses", „Noorusmaas", „Tõusmeis", „Post.", „Ühenduses" j. m.; tõlkinud rea läti kirjanikkude teoseid eesti keelde ja läti keelde O. Lutsu „Mahajäetud Maja" (Atstāta māja, 1920). — Alal. asuk.: Tartu.

ADAMBERG, Tõnis, põllumees. Sünd. 14. IV 1859 Rassi t. Uue-Vändra v. Pärnum.; vanemad — talupidajad Tõnis A. ja Mai (Seiman); abielus Elisabet Virkus'ega 1888. a-st. — Õppis kohal. v.-k. ja 1 a. Vändra köstrik. — Iseseisev põllumees 1874. a-st isatalus Selitumal; omandas a. 1906 Uue-Vändra Vihtra m., kus asub praegugi. — Vändra Põllum. S-i laekah., abiesim. ja esim. pikemat aega; V. Kaubatarvit. Üh-se, V. Laenu- ja H. Üh-se ja V. Loomakinnit. S-i asutajaid ja mõnda aega ka esim.; olnud eriti maailmasõja ajal s-ides juhtivatel kohtadel; Uue-Vändra Põllum. Kogu esim.; toiminud ka vallaomavalitsuses juhtiv. kohtadel. — Polit.: põllum. kog. — Alal. asuk.: Vihtra m. Uue-Vändra v.

ADAMS, Vladimir (Vilmar) Karl Aleksander, kirjanik. Sünd. 30. I 1899 Peterburis; vanemad — tööstur Theodor Aleksander A. ja Olga Theodora Amalie (Eckart); vallaline. — Õppis Riia klassikal. linnagümn., Tartu Aleksandri gümn. j. m.; keskk. lõpetas 1919 Tartus; T. ülik. õigusteadusk., hiljemini filosoofiateadusk. 1921—29, mil lõpetas selle *mag. phil.* astmega eesti ja üldise kirjanduse alal. — Õp., hiljemini inspektor Petseri reaalgümn. 1920—21; ajaloo ja kodanikuteaduse õp. Tõrva ühisgümn. 1921. — Petserimaa Õp-te Liidu esim. 1920—21; Petseri E. Har. S-i abiesim.; lühikest aega „Petserlase" toimetaja j. m. Tartu üliõpilaskonna edustuse l. 1924—29; „Üliõpilaslehe" peatoimetaja 1925—28; organiseerimata üliõpilaste büroo juhtivaid tegelasi ülik. lõpetamiseni; osa võtnud Akad. Kirjandusüh-gu tegevusest. — Avaldanud luuletiskogud *Suudlus lumme* (1924) ja *Valguse valust* (1926), kriitilise käsitluse *Meie kirjandusl. kriitika pankrott* (1925, Inno